

BØRSSPEILET

1944

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
DRAMMENS - VN. 42 OSLO 2

FOTOAVDELINGEN

FOTOGRAF E.M.L.

Den 6te juli kom invasjonen i Nord Frankrike da mange var begyndt å tro, at invasjonssnakket bare var bluff, var nerve krig. Den 19de juli tok amerikanerne St. Lo, nøkkelstillingen på invasjonsfronten i vest. Innen månedens slutt hadde ameri kanerne brutt igjennom og banet sig vei langs Cherbourg halv syas vestkyst og tyskerne var på retret. Amerikanerne tok Avranches og den 2den august kunde Churchill meddele i unnerhu set at amerikanerne nærmet sig Rennes hovedstaden i Bretagne, at briterne hadde fremgang ved Caumont på midtfronten og at kanadierne hadde sat sig i bevegelse i øst. Det store gjennom brudd var fuldbyrdet, slaget om Frankrike var begyndt. Man kunde fristes til å bruke en omskrivning av Churchill: AND WHAT A BATTLE.

Hvilken BLITZ-KRIG.

Som en bundt av lynstråler fra den amerikanske pansergeneral Bradleys hånd sprang panserkiler fra Rennes ut i syd og avskar Bretagne, mot øst til Laval og Mayenne retning Seinen og Paris, i sydøst mot Loire forbi Paris til Marne, østover Sei nens vestbredd, sydover mot Bourdeaux, østover Seinen syd for Paris nordover retning Marne, går østover over Marne mot Meuse mot Tysklands grense.

I Normandie var en stor del av 7de arm tyske arme blitt sluttet innen i en løkke Vire-Falaise-argentan, mens restene blev greve mot Seinen.

Den 15de august var en ny invasjon sat igang i S Frankrike mellom Toulon og Cannes. Den franske innlandshær gikk samtidig til aksjon. Syd Frankrike befries. De allierte presser sig østover Rhonedalen mot Lyon med kiler, til Genfersjøen mot Italia langs kevieraen og gjennom Lille St. Bernhardspasset mot Turin,

For verdens øine utspilles så den annen verdenskrigs mest spennende og avgjørende drama sig med en fart så det ikke riktig fattes hvad som skjer før det er fuldbyrdet: En tysk arme revet op, Paris befridd, krigen ført inn i Belgien, Bryssel befridd, Antwerpen besat, de siste tyske troppene ved Kanalkysten avskåret og de tyske tropper i Syd og Mellom Frankrike på flukt mot Tysklands grense presset av invasjonsarmeen i syd. Den 4de septem ber står de allierte ved Tysklands belgiske grense og 12 km inne i Nederland ved Breda. Slaget om Tyskland er igang.

Går det sagte? Kan man klage?

Hvordan har det været mulig? Jo mens verden kritiserte og blev utalmodig og skeptisk smidde den amerikanske og engelske industri verktøyet og la de allierte generalstaber planene. De gjorde det grundig, tok tid fordi de skuldete en stor risk, Med verdens mest mekaniserte krigsmakt på vann og land og i luften og med en plan som var vel gjennomtenkt og prøvet i minste detalj satte foretagendet igang. Og det gikk uten svikt, uten tilbakeslag - etter planen. And what a plan. Det er mest utrolig som det gikk. Men det skyldes ventetiden, mens verden ventet bygget de allierte op seiren.

Det var et skredd som gikk, et skredd som på uker, på dager avgjorde landes, en verdensdel, kanskje en verdens skjebne. I Syd øst Europa, på Balkan vendes på et par dage stillingen op ned, Rummenien åpner sine grenser for den røde hær. Erklærer Tyskland krig. Bulgaria ber Amerika og England om betingelser for våbenstilstand. Russerne besetter Bukarest, Ploesti oljecentret og i karpaterne pass vender rumenerne våbenet mot de tyske og ungarske hærer. I Slovakia er det opprør.

I nord føler Tysklands allierte Finland sig avsperrret og truet efter den russiske inntrengen gjennem Karelska Nettet, russerne erobring av Narva og strømlop mot Balticum og Øst Preussen. Mannerheim avløser Ryti, en ny forhandlingsorientert regjering dannes, og lørdag den 2den september meddeler statsminister Hackzell, den nye mannen, det finske folk i radio, at regjering og riksdag hadde godtatt russiske vilkår for forhandlinger om våpenstilstand og fred. Tyskland skal ut av Finland innen 15de september ellers blir armeen avvebnet. Men den finske arme skal bære sine våben, Det er ikke betingelsesløs kapitulasjon, Kl 8 mandag morgen gir Mannerheim ordren: I, den ophører.

I Rusland stilnet kampen av omkring månedsskiftet. Russerne stanset foran Warschaws porte og ved Øst Preusensgrense, og de gjorde holdt midt i støtene som skulde avskjære Balticum. Den tyske motstand hardnet. Men den 22de september satte russerne dampveivalsen igang på sydfronten, hjørnestillingen Jassy stormes, fronten brytes igjennem og begivenhetene på Balkan utløses. Man venter på russernes neste støt. De står på sprang mot Krakau, har brohoder over Weichsel syd og nord for Warschau og står ved Karpaterpassene. I Warschau har de polske patrioter fått ferblø efter en måneds kamp. En av krigens tragedier. Blev de sviktet? Hvorfor?

Den polske statsminister har været i Moskva. Churchill har konferert med Tite i Rom.

I Tyskland mobiliseres de siste reserver og smies de siste "hemmelige våben". Klarer det tredje riket å holde stand mot strømmen fra vest, fra øst og syd. Og fra Nord? Is not this the End?

På børsene var stillingen ved månedens begynnelse:

~~Londen/fortsatte/oggangen/til/9de/~~
~~Børsen/var/fast/i/Londen/med/~~

Londen fortsatte opgangen fra juli til 9de august, da kurven brøt nedover på ny krigstopp 150.3. En markert nedgang fulgte, mens War Loan festnet sig, New York hadde været vikende siden 1de juli, da ny krigstopp var sat på 107.4. Nedgangen fortsatte til 8de august og omsetningen tok av. Senere har New York ligget relativt rolig omkring 105. Oslo fortsatte opgangen fra 19de juli for industri og nedgangen for skib, men festnet sig for øbligasjoner. Stockholm har fortsatt sin fredshausse med nye topper for "fredskoncernene" som L.M. Ericsson og Tändsticker og Separater og i treforedlingspapirer som Billerud. Også Grangesberg har steget sterkt, man ser muligheter for eksport til Rusland. I svenske børs kommentarer i begynnelsen av august regnet man med at Skageraksperringen skulde øphøre for årets slutt og man festet sig ved at britiske trelastimportører var i markedet for trelast med mulig skibning i november, december. De norske og danske obligasjoner på Stockholmsbørsen steg sterkt serlig efter landgangen i Syd Frankrike. Norske statsobligasjoner 3 1/2 pct lå for et års tid siden omkring 65, 1 august i år hadde de kjøpere på 80 uten selger, 29de august var noteringen k 85 s 92, danske stat 3 1/2 steg fra k 59 s 63 1 aug til k 69 1/2 s 72. Det tyske Younglån er steget fra k 17 1/2 ifjor våres til k 21 3/4 1 aug og 24 1/4 29de aug.

Til belysning av stillingen på børsene gjengir vi følgende indekstall:

	Oslo	New York	Londen	Stockholm
1943	Skib	Industri		
Høiest	246	176	104	133
Lavest	220	160	85	119
31/8844	215	178	105	145
				114
				97.5
				128

 Fredsforberedelsene er igang. Den 16de august meddeltes at USA officielt har startet omlegningen til fredskonomi. På grunn av manglen på arbeidskraft medfører det foreløbig ikke store forandringer i civilproduksjonen, men så snart avgjørelsen er sikret i Europa vil civilproduksjonen kunne økes med 30 pct og krigsproduksjonen bli begrenset med 40 pct. Sjefen for krigsproduksjonen Donald Nelson mener at det vil opstå en periode med en viss arbeidsløshet når omlegningen skal skje. Men den skal kunne begrenses til et minimum om rekonstruksjonsapparatet fungerer som det skal. Visseindustrier som jordbruksmaskinindustrien, tekstil og l skal uten tids spille kunne omlegges til fredsproduksjon, mens omlegningsprosessen blir lengere for automobil, verkstedindustrien og fremstillingen av varige forbruksartikler

Bretton Woods konferencens vedtak hilses både med tilfredshet og reservasjoner. Man finner det eiendommelig at Russland med sin minimale utenrikshandel har fått nesten like stor kvote som England, og at Kina har større kvote enn Frankrike og Nederland. Norges kvote er 50 millioner dollars. Kvetens størrelse, det vil si andelen av valutafondet er ikke bare av betydning for stemmevekten, men også for størrelsen av lån fra valutafondet. Man kan ikke få større lån enn 200 pct av kvoten begrenset til 25 pct i et år. I realiteten er det en ny guld eller dollar standard som innføres med snevre grenser for valutaværingninger 10 pct uten rådets samtykke. Et land skal kunne kjøpe en bestemt valuta mot betaling i egen valuta etter nærmere regler. Ideen er at alle lands valutaer skal danne et kjede, og det er derfor sat regler for å sikre seg mot at et land eller et led i kjeden svikter. Det er således bestemmelser for hvordan det skal forholdes hvis det oppstår varigere knapphet på en enkelt valuta. I det oprindelige forslag kundeman hergå strenkt til verks, men bestemmelsene ble medefisert på konferencen. Som vi forhar sagt vil fondet kunne få stor nytte for demindre land, men det er vanskelig å se hvordan det skal kunne strekke til for å løse de store problemer som springer ut av Amerikas store overskudd av utenlandske betalingsmidler og Englands sandsynlige unnerskudd. Planen forutsetter også, at landenes økonomi og betalingsballance stort set når en tilstand av likevekt. For å bidra til løsning av dette, som jo er spørsmål om kapital innsats av langervarighet er valutafondplanen supplert med planen om en internasjonal bank med det formål å yde kreditgaranti for medlemmer, som trenger støtte til gjenbygning og gjenreisning, Bankens kapital er sat til 10 milliarder dollars, Den skal kunne yde direkte lån inntil 2 milliarder og yde garanti for vanlige lån gjennom vanlige kreditorganer så langt de resterende 80 pct av bankens kapital rekker, Bare 20 pct av kapitalen skal innbetales. - Planene er vedtatt av de allierte lands representanter på konferencen, men vedtaket må ratifiseres av regjeringene for å bli gyldige. Valutafondet skal tre i virksomhet når det har fått tilslutning ved unnerskrift fra land som representerer 65 pct av fondet, men i intet tilfelle før 1 mai 1945.

Det svenske prisnivå er for høit utaler ASEA sjefen. enten må det svenske prisnivå senkes eller så må svenske kroner reduceres i forhold til dollar og pund. Men svensk pengepolitikk går ut på ikke å tillate noen senkning av det svenske prisnivå for ikke å risikere arbeidsløshet eller depressen. Man skulde da kunne regnemed en senkning av svenske kroner.

§§§§§§§§§§

AUGUST var krigens store måned for de allierte, lynkrigens og befrielsens måned. Det syntes som intet kunde stå imot de allierte panserklers fart og kraft. Men engang måtte jo farten sakne av selv for disse overmekaniserte armeer. Rigtignok hadde det vist sig at Atlanterhavsvollen var et skall som militært sett dekket over et tomrum, og når det først var brutt hull på skallet så var det ikke noen serlig farlig motstand å overvinne for en moderne utstyrt millionarme med et fuldstendig overlegent flyvåben. Men man måtte vente at den tyske motstand vilde hardne mot den tyskegrense med Vestvollen i ryggen, og at Nederlandene vilde bli forsvart som Sigfriedlinjens nordlige forankring. Man måtte også vente at de allierte efter en så hurtig fremrykning med forsyningsbaser flere hundre km tilbake vilde trenge en pause for å konsolidere sin stilling før angrepet mot selve Tyskland blev satt inn. De allierte har efterhvert tatt alle havnene undtagen Dunquerque, som det nu kjempes om, men Cherburg har hittil været deres viktigste forsyningshavn. Antwerpen som blev besatt allerede 4de september i temmelig uskadt stand kan først utnyttes når tyskerne er fordrevet fra Schjeldemundingen, og dette er det først nu ibegynnelsen av oktoberutsikt til efter kanadiernes og polakkenes fremrykning ved Antwerpen-Turnhoutkanalen og langs veien til Breda i Nederland. Tyskerne har sperret innseilingen ved å besitte øene i Schjeldemunningen. I disse dage har britiske bombefly sprengt dikene på øen Walchen, hvor Vlisingen ligger og vannet strømmer inn over øen. ----- De alliertes fremrykning stanset omkring midten av september op foran en linje som gik fra Belfort foran Den burgundiske port ved grensen til Schweiz over festningsbyene i Maginotlinjen Nancy og Metz, langs Mosel gjennom Luxemburg og skogene foran Sigfriedlinjen til Aachen og så fulgte Maas og kanalene i Nord Belgia. I syd har kampen hele tiden stått i Maginotlinjens terreng. Nancy er tatt, tapt og tatt igjen, og i disse dage er amerikanerne innpå Metz. Et fort er tatt ved å pumpe inn olje i fortet og sette fyr på! Et voldsomt press er hele tiden øvet mot Porten ved Belfort og mot stillingene i Moseldalen. Amerikanerne forsøkte en Non-Stop-offensiv ved å gå på i Aachenområdet, det punkt som frembyr sig som det gunstigste fordi landet her er relativt flatt og åpent uten naturhinder frem til Rhinen. Bakom ligger desuten Ruhr. Amerikanerne klarte også et innbrudd og kjempet ved Stolberg og Düren, men måtte gå tilbake. Det dristige forsøket med luftinvasjon i Nederland skaffet de allierte en korridor på nordsiden av Maas frem til Waal, men Arnhembrohodet ved Lek måtte opgis. Bare en tredjedel av den luftbårne divisjon som hadde kjempet tappert i 11 dage mot en overlegen makt kunde føres tilbake. Det lykkedes ikke å forcere Lekelven som forutsatt. Men korridoren har holdt og utvides. Her synes den største kraftoplading å finne sted for de videre operasjoner mot den tyske Vestvoll. Et nytt ståt inn i Vestvollen er gjort av amerikanerne mellom Aachen og Geilenkirchen ved Übach. Det synes i lovende. Men mot 3 millioner allierte soldater skal nu stå i Frankrike og Nederlandene. Det er overlegne styrker. Skal de utrette noget før høst været legger hindringer i veien for større operasjoner må det skje i denne måned. ----- I ØST har september været en dramatisk måned. Finland er i krig med Tyskland. Rumænien og Bulgaria likeså, bulgarerne unner russisk kommando. Gjennem Transylvania er russerne og rumænerne rykket inn på den ungarske slette ved Grosswarden og Scgedin syd og øst for Budapest. La gs Donau er russerne rykket mot Jernporten og gjennom Bulgaria har de tatt sig frem til Moravadalen, hvor russerne har forenet sig med Titos friskarer og nu fra 3 kanter truer Belggrad. De allierte har sendt tropper over Albania for å hjelpe til å avskjære de 6 tyske divisjoner som søker nordover fra Hellas og binne de 10 divisjoner som skal stå i Jugoslavia. Øene og Helass er nu rømmet til Korint heter det. For tyskerne gjelder det nu enten å forsterke den nye sydfonten eller å foreta enny frontforkorting. Russerne har ikke lagt skjul på å nu gjelder det å utmanøvrere Ungarn, og de allierte har appellert til østerikerne. Det politiske er de alliertes fjerde våben.

I NORD føres sluttkampen om Balticum. Estland er erobret, Dageb tatt og Riga påstås å stå for fall. Den voldsomme kamp om Warschau som utkjempedes i månedens første del og førte til erobringen av forstaden Praga, er stilnet av. Tyskerne koncentrerer her en voldsom motstand. De polske frikarer ga op efter 6¹ dages kamp.----- I ITALIA er Rimini låst til Poslotten tatt. De allierte kjemper sig langsomt videre mot Bologna og Ravenna.----- I DET FJERNE ØSTEN har nye landsetninger brakt amerikanerne i nærheten av det første store målet Filipinerne. Det ventes nye storoperasjoner som antagelig er drøftet ved det nye Churchill-Roosevelt-møtet. Tonnasjeavtalene mellom de allierte er forlænget for Japankrigen. Det gjelder også den norske handelsflåten.

Men Jeriko er ikke faldt, og en verden som fulgte lynkrigens daglige sensasjoner i åndeløs spænding holder igjen på å bli utålmodig ved tanken på en ny vijter i krig. Unner inntrykket av lynkrigens stormen de uker, da det syntes å være spørsmål bare om uker- hvor hurtig tankførerene kunde kjøre blev manoveroptimistisk og så krigens slutt umilbart foran sig. I London blev det tegnet forsikring mot krigens slutt før utgangen av oktober til 63 pund pr 100. I de utenlandske aviser læste man at pansergeneralen Patton angivelig skulde ha spådd krigens slutt innen utgangen av oktober, mens Montgomery skulde holde på december, og Eisenhower som den mer forsiktige general skulde mene at det vilde komme et nytt vinterfelttog. Moskva skulde dele denne siste mening. Churchill og Eden fandt det påkrevet ved hjemkomsten fra Amerika å heldelitt koldt vann i blodet på optimisterne. Han nevnte at fremstående militære holdt det for mulig at krigen vildeta slutt i år, men Churchill erklærte at det også kan trengs flere måneder av 1945.

Noen måneder fra eller til spiller selvsagt stor rolle for dem som har håbet, ventet og lidt i snart 5 krigsår. Men for børsene skulde det noen forskjell. Vi finner allikevel en stramning igjen i kursene i siste halvdel av måneden efter det markerte fall som fulgte unner lynkrigens hektiske dage. I Stockholm og Oslo har dog svakheten holdt sig og månedens minimum ligger omkring ultimo. Følger vi kurvene tilbake så finner vi nivået ved bunnen unner de tunge slag krigen ga, for London i 1940, for Amerika i 1942 (Japans seire i Østen), mens det alt i alt har været en stigende tendens siden det store omslagets inntreden som markertes ved at russerne stoppet tyskerne ved Stalingrad sommeren 1942 og de alliertes første demonstrering av sine offensive forberedelser ved Diepperaiden. Den voksende seiersfølelse har været fulgt av en stigende børskurve i London, men enhver begivenhet som bringer frem spørsmålet om en snarlig slutt på krigen forårsaker hakk i kurven og alle børsersom uttrykk for usikkerhet overfor den store dag. Man må gå ut fra, at nivået nu ernogenlunde fredsinnstillet eller viser fredstendensen. New York holder sig over pari i Børspeilets indeks (aug 1939) som det bare så vidt var over i 1943, men størstedelen av krigen har ligget betydelig unner. Siden mai i år har Dow Jones industriindeks svinget mellom 101.0 og 107.4, i september har ytterpunktene været 102.0 og 115.0. Londons kurve har været jevnt stigende hele tiden et uttrykk for at en seier for England betyr alt. Om en inflasjonsrisiko er tatt med i kursene er vanskelig å dømme om. Hittil er det ikke noen inflasjon. Leveomkostningene er bare steget 30 pct. Men det britiske næringsliv vil jo få en voldsom belastning fremover ved gjeldsøkningen og ved de nye sociale utgifter. Regjeringens innstilling om socialplanen som i omsorgen for barn og gamle går tittil dels lenger en Beveridgeplanen vil koste sine 600 millioner pund, hvorav vel halvparten vil belastes statsbudgett. 600 millioner er nesten likemeget som hele statsbudgett i 30-årene, men det svarer til 8 a 9 pct av den nasjonalinntekt man regner med efter krigen som jo baseres på fullbeskjeftigelse- hvilket er programmet- og på en vesentlig øket nominal nasjonalinntekt hvilket vil være en naturlig forutsetning i England som i Amerika og i

Norge skal den økede belastning gjennem statsutgiftene kunne bæres. Dette er jo også en viktig faktor i bedømmelsen av industriens utgifter. I New York bremses kursene av bevisstheten om at skattetrykket vil fortsette. Amerika har unnerkrigen været landet med de store tallene og de store prestasjonene, men det vil etter krigen bli landet med de tilsvarende store problemene. Regnet etter høieste produksjon er det amerikanske produksjonsapparats innsats 109.000 fly pr år, 57.000 stridsvogner, 573 krigsskib, 31.000 landstigningsbåter, 19 millioner ton handelstonnasje og 23 milliarder skudd med håndvåben. Men det har betydning en omgripende omlegning av industrien og mobilisering av arbeidskraft slik at lønsmottagerne er øket med 12 millioner til 62 millioner personer. Halvparten er beskjeftiget i krigsindustrien. 20 millioner av disse vil etterkrigen møte med krav på å bli beskjeftiget og å bli skaffet ny bolig. Roosevelt berørte problemet i sin første valgtale: Fredsopgavene er å sikre et internasjonalt maskineri som sikrer freden og å sikre sysselsetningen. Jeg vet at det amerikanske folket har samme vilje til å gjøre for freden hvad de har gjort for rigen, det vil si alt. Grunntanken alt som vi akter å gjøre unner omstillingsperioden er uttrykt i det eneord beskjeftigelse. Vilvil føre en lønspolitik som hever kjøpekraften hos arbeiderne, for dette betyr større produksjon og mer beskjeftigelse. Jeg vet sa Roosevelt at forretningsmennene, arbeiderne og farmerne vil kunne holde vår nasjonal innekt oppe så den kan trygge fuld produksjon og beskjeftigelse og sikre det demokratiske system med privat foretagsomhet med statens oppmuntning og hjelp hvor og når det er nødvendigt. - Amerika vil gå ut av krigen med en voldsom statsgjeld. Man regner med 300 milliarder dollar, en 10-dobling fra før krigen. Krigsutgiftene var i august 288.8 millioner dollar, siden juli 1940 har de utgjort 215 milliarder dollars. Låne og Leie loven har belastet Amerika med 28.27 milliarder dollars. Fra forrige krig har Amerika flere ubetalte milliardbeløp i krigsgjeld. Hvordan vil det gå denne gang? Det blir neppe spørsmål om betaling etter forrige sjema. Her møter man også spørsmålet om krigserstatning. Churchill blev spurt om det punkt i unnerhuset nylig. Han svarte at det ikke var noget avgjort, men at det ikke skulde gå som sist. Da blev Tyskland pålagt en erstatning av 100 millioner pund plus 26 pct av dets eksport verdi. Det betalte ikke. Amerika lånte det 2 milliarder pund, som det heller ikke betalte. - Trods den sterke skattebelastning ser det ut som om industrien og næringslivet i USA i det hele tatt - som i andre land - har klart å konsolidere sin stilling betydelig. Opgaver fra 45.000 amerikanske selskaper utenom bank og forsikring viser at det på 4 år er tilbakebetalt ca 1 milliard dollars i langsiktig gjeld og ennu mer i løpende kreditter som først skulde være avvirket etterkrigen. Driftskapitalen er øket med 70 pct. Ved jernbanerne er kapitalstigningen 300 pct. Som bekjendt er utbytterne stort sett holdt uforandret. - Industrien har som nevnt begyndt omlegningen til fredsproduksjon. Elektrolux har fått tilladelse til å begynne så smått med støvsugere og General Motors og Ford har i begrenset omfang begyndt å lave biler. Fra England meldes at man etterkrigen regner med dyrere biler, men solidere og bedre vogner. USA regner med en produksjon av 4.5 millioner biler første fredsår med fuld produksjon og 6 i annet. - Stålinindustrien merker allerede fredsomlegningen i avtagende ordrer fra skibsbygningsindustrien og andre krigsbetonte virksomheter. I første halvår gik 20 pct av stålet til skibsbygningsindustrien mot 15.6 i 1942 og 19.2 i fjor. Jernbanematerielproduksjonen krevet 2.89 millioner ton eller 9.4 pct mot 7.45 ifjor. Det vil også i fremtid kreves meget stål til jernbanene, og skibsbygningens plass vil delvis bli inntatt av bygningsindustrien har i Amerika som ellers været redusert til fordel for krigsinnsatsen. Verdien av utførte bygninger i år beregnes til 3.5 milliarder dollars bare 27 pct av verdien i 1942. Materiel mangelen vil nok gjøre sig gjeldende. Det regnes således med mangel på trelast. - Verdien av de noterte aksjer i Wall Street var pr 30te august 53.0 milliarder mot 47.7 for et år siden. En børsplasse er solgt for 67.000 dollars, en stigning på 3000 dollar fra forrige omsetning. Ifjor var prisen nede i 300 dollar Pri

3000 dollar. Prisen er nu på nivået fra 1938. I 1929 betaltes 520.000 dollar for en plass på børsen.

Stockholmsbørsen har vist en utpreget stigning på fredeutsiktene. September måned har dog stilt det svenske marked overfor nye alvårlige problemer. Finlands brudd med Tyskland og den derved endrede krigspolitiske situasjon har også hatt konsekvenser for Sverige bortsett fra at det har fått krigen direkte innpå sig

Tidligere har Sverige unner henvisning til minefaren stoppet skibefarten på Tyskland. Nu har det også forbudt anløp av utenlandske skib i svenske havner eller seilas i svensk farvann. Det gjelder Østersjøkysten til Øresund. Fergen Träl leborg Sassnitz er også stoppet. Det betyr at Sveriges handel med Tyskland for en vesentlig del vil ophøre og at malmeksporten helt stan- ser. Det vil først og fremst ramme treforedlingsindustrien og grube- driften. Celluloseindustrien har allerede en halv million ton på la- ger. Men det vil være et verdifuldt aktivum når krigen er slutt for det er cellulosehunger utenom sperringen, og Sverige kan idag få solgt sit lager til den britiske Paper Control. Trelast kan det også trygt op- arbeide. Den svenske industri har gode fredeutsikter. September har dog bragt et tilbakeslag fra topnivået 128,8 til 121,2. Sverige forbere reder sig energisk for eksportoffensiven. I disse dage har således svenske reisende i damekonfeksjon besøkt Oslo og fått store bestillinger. De var meget populære som de første fredsduer. Virksomheten er stadig høi i Sverige, byggevirksomheten er således nær 39 s rekordnivå.

Oslobørsen har stort sett vist svikt i skib siden høsten ifjor. Tenden- sen i september har været utoreget svak med fall fra 216,5 til 209,0. Toppen i 1943 var på 245,8. Den opfatning har efterhvert festnet sig at nivået har været for høit. Faktorer er den forlængede tonnasjeav- tale, den bedre tillid til kronen, man regner med pund i 20 og dollar i 5, og det mer nøkterne syn på de opsnarte fragtreserver. Industriak- sjer har været temmelig stabile siden våren 1943. De sviktet litt i sep- tember. Hvalaksjer som har stået i år fra 217,4 til 250,2 i juli har sviktet senere og og sluttet i september på 231,6. Obligasjonsmar- kedet er fast. Det er et av de karakteristiske trek ved vårt marked. Det har hatt en bemerkelsesverdige utvikling, neppe noget okkupert land kan vise noget tilsvarende. Markedets pleie har været i faste hender.

~~~~~

5/10.44.

DAGENS EKKO

1940-45

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
DRAMMENS - VN. 42 OSLO 2

FOTOAVDELINGEN

FOTOGRAF E.M.L.